

**Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
«Страховой брокер
Уиллис Тауэрс Уатсон (Казахстан)»**

Қаржылық есептілік
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша
және
ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

«НАК «Центраудит-Казақстан» ЖШС
Аудит жөніндегі директоры

(аудиторлық қызметпен айналысуға

мемлекеттік лицензиясы № 0000017,
1999 жылдың 27 желтоқсанында берілген)

В. В. Радостовец

2025 жылғы 6 наурыз

«Страховой брокер Уиллис Тауэрс Уатсон (Казахстан)» ЖШС басшылығы мен қатысушысыларына

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОР ЕСЕБІ

Пікір

Біз ұсынылған «Страховой брокер Уиллис Тауэрс Уатсон (Казахстан)» ЖШС (бұдан әрі – «Компания»), қаржылық есептілігі аудитін жүргіздік, оның құрамына 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, пайда немесе залал және басқа да жиынтық кіріс туралы есеп, капиталындағы өзгерістер туралы есеп, аталған күнге аяқталған жыл ішіндегі ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп, сондай-ақ есеп саясаты туралы маңызды ақпаратты және басқа да түсініктемелік ескертпелер кіреді.

Біздің ойымызша, қоса беріліп отырған қаржылық есептілік 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қордың қаржылық жағдайын, сондай – ақ оның қаржылық нәтижелері мен көрсетілген күні аяқталған жылдағы ақша қаражатының қозғалысын халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі Кеңес шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – ХҚЕС бойынша Кеңес) сәйкес сенімді, барлық маңызды аспектілерде көрсетеді.

Пікір білдіру үшін берілген негіз

Біз аудитті Аудиттің халықаралық стандарттарына (бұдан әрі - АХС) сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес төменде, біздің міндеттеріміз «Қаржылық есептілігіне аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі» атты бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңес (БХЭСК) қабылдаған Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының халықаралық кодексінің, қоғамдық мүдделер субъектілерінің қаржылық есептілігінің аудитіне қойылатын талаптарына (БХЭСК Кодексі) (халықаралық тәуелсіз стандарттарды қосқанда) және Қазақстан Республикадағы қоғамдық мүдде субъектілерінің қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз. Біз сондай-ақ осы талаптарға және БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіз бола алатындай жеткілікті және тиісті деп санаймыз.

Қаржылық есептілік Компания басшылығының жауапкершілігі

Қор басшылығы осы қаржылық есептіліктің ҚЕХС жөніндегі Кеңес шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленуіне және шынайы ұсынылуына, сонымен қатар Компания басшылығы алаяқтық немесе қате жіберу нәтижесінде маңызды бұрмалауды қамтымайтын қаржылық есептілікті дайындау үшін қажетті деп санайтын ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындауда Компания өз қызметін үздіксіз жалғастыруын бағалауға, үздіксіздіксіз қызметке қатысты тиісті ақпаратты жария еткені үшін, сондай-ақ қызметтің толассыздығын негізге негізделген қаржылық есептілікті дайындау үшін, бірақ Компанияның қабілетін бағалау үшін жауапты болып табылып, өз қызметін тоқтатуға немесе оны тарату немесе жойылу басқа, кез келген өзге де жағдайлар болмаса.

Қаржылық есептілігіне аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз, қаржылық есептіліктің жосықсыз іс-қимылдар мен қателер салдарынан елеулі қателік пен алаяқтықтың жоқтығына сенімді болу. Ақылға қонымды сенімділік сенімнің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ХАС-қа сәйкес аудиторлық тексеріс кез келген жағдайда, елеулі бұрмалау болған кезде, жүзеге кепіл болып табылмайды. Бір негізде жеке немесе жиынтығында олар қаржы есептілігін негізінде қабылданған, пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне ықпал ете алатын, деген болжау болған жағдайда, бұрмалау, алаяқтықтың немесе қателердің нәтижесі маңызды болып саналады.

ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит бөлігі ретінде, біз кәсіби пікірімізді қолданамыз және аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сондай-ақ, біз келесі әрекеттерді орындаймыз:

- алаяқтық немесе кате себебімен, қаржы есептілігін елеулі бұрмалануларды анықтауымыз және тәуекелін бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық шаралар жүргіземіз және өз пікірімізді білдіру үшін негіз болып, жеткілікті қамтамасыз ету үшін тиісті болып табылатын, аудиторлық дәлелдемелер аламыз. жосықсыз іс-әрекеттер негізінде жасалған қателіктердің тәуекелі, елеулі бұрмалау нәтижесінде кателерге қарағанда қаупі жоғары, өйткені жосықсыз әрекеттер сөз байласу, жалғандық жасау, ақпаратты ұсыну немесе іс-әрекетіне айналып, бұрмаланған ішкі бақылау жүйесіне қосу мүмкін.
- аудиторлық рәсімдерді әзірлеу үшін, аудитке қатысты ішкі бақылау түсінігін аламыз, бірақ Қордың ішкі бақылау жүйелерінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес
- Қолданылатын есеп саясатының сипаты мен бухгалтерлік бағалауларды, басшылықпен дайындаған тиісті ашуларды бағалаймыз.
- Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы қолданудың заңдылығы туралы алынған аудиторлық дәлелдер негізінде қорытынды жасаймыз. Үздіксіз өз қызметін жалғастыруға Компанияның қабілетіне туындауы айтарлықтай күмән әкелуі мүмкін, ол оқиғаларға немесе жағдайларға қатысты елеулі белгісіздігін қорытындылаймыз. Біз айтарлықтай белгісіздік бар деген қорытындыға келетін болса, біз қаржы есептілігінде тиісті ақпаратты ашып біздің аудиторлық есепте назар аудару керек, сондай-ақ осындай ақпаратты ашу жеткіліксіз болса, онда біздің пікірін өзгертуіміз қажет. Біздің нәтижелері алдын ала біздің аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар тобтың үздіксіз өз қызметін жалғастыру қабілетін жоғалту фактісіне әкелуі мүмкін.
- Ақпаратты ашу, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде тұтастай алғанда қаржы есептілігін бағалауды өткізіледі.

Корпоративтік басқаруға жауапты, сонымен қатар біз анықтаған аудит барысында жоспарланған көлемі мен аудит нәтижелері мерзімдері бойынша аудит туралы елеулі ескертулер, сондай-ақ елеулі кемшіліктер, ішкі бақылау жүйесіне байланысты ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз.

Аудитор

(аудитордың біліктілік куәлігі № МФ-0000089, 2012 жылғы 27 тамызда берілген)

Қазақстан Республикасы,
050059, Алматы қ., «Нұрлы Тау» орталығы к.,
Әл-Фараби даңғылы, 19, 1 «Б» павильоны,
3-қабат, 301, 302- кенсе

А. С. Козырев

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша.

	Ескерпелер*	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Активтер			
Ағымдағы активтер			
Ақшалай қаражат	5	1,177,428	770,225
Дебиторлық берешек	6	242,517	99,278
Табыс салығын алдын бұрын төлеу			42,857
Салықтарды және басқа да міндетті төлемдерді мерзімінен бұрын төлеу		6	5
Басқа Ағымдағы активтер	7	14,601	7,414
Ағымдағы активтердің жиыны		1,434,552	919,779
Ұзақ мерзімді активтер			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	8	28,773	9,956
Пайдалану құқығы активтері	9	166,092	22,178
Кейінге қалдырылған салық активтері	19	24,263	20,825
Басқа ұзақ мерзімді активтер	9	4,171	4,329
Ұзақ мерзімді активтер жиыны		223,299	57,288
Активтер жиыны		1,657,851	977,067
Капитал және міндеттемелер			
Ағымдағы міндеттемелер			
Кредиторлық берешек	10	44,130	82,739
Жалдау бойынша міндеттемелер	9	16,299	26,932
Қызметкерлерге берілетін сыйақылар	11	81,550	64,924
Корпоративтік табыс салығы бойынша міндеттеме		21,306	-
Ағымдағы активтер жиыны		163,285	174,595
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Жалдау бойынша міндеттемелер	9	154,894	-
Қызметкерлерге ұзақ мерзімді сыйақылар	11	25,140	28,981
Ұзақ мерзімді міндеттемелер жиыны		180,034	28,981
Міндеттемелер жиыны		343,319	203,576
Капитал			
Жарғылық капитал	12	300,000	300,000
Бөлінбеген пайда		1,014,532	473,491
Капитал жиыны		1,314,532	773,491
Капитал және міндеттемелер жиыны		1,657,851	977,067

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О.Т.

Бас есепші

Мусина Ж.А.

ПАЙДА ЖӘНЕ ШЫҒЫС ЖӘНЕ БАСҚА ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС ТУРАЛЫ ЕСЕП
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Ескертпелер*	2024 жылға	2023 жылға
Қызмет көрсетуден түскен табыс	13	1,178,023	975,496
Сактандыру брокерлік комиссиялық шығыстар	14	(79,454)	(62,326)
Жалпы табыс		1,098,569	913,170
Жалпы және әкімшілік шығындар	15	(340,032)	(303,113)
Қаржылық кіріс	16	2,552	1,525
Қаржылық шығыс, таза	16	(15,299)	(8,451)
Шетелдік бағамдық кіріс/(шығын), таза	17	185,980	(10,359)
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	6,9	(2,018)	(2,405)
Басқа кірістер/(шығыстар), таза	18	(628)	3,357
Салық салуға дейінгі пайда		929,124	593,724
Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар	19	(188,083)	(120,233)
Жылдағы жалпы пайда		741,041	473,491
Басқа жиынтық кіріс (залал)		-	-
Жылдағы жалпы табыс		741,041	473,491

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О.Т.

Бас есепші

Мусина Ж.А.

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Ескертпелер*	2024 жылға	2023 жылға
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы			
Салық салуға дейінгі пайда		929,124	593,724
Түзетулер:			
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы	8	4,587	4,928
Пайдалану құқығы активінің амортизациясы	9	30,920	29,572
Қаржылық шығындар, таза	16	12,747	6,926
Бағамдық айырмадан болған шығын (кіріс), таза	17	(185,980)	10,359
Демалыс бойынша резервтік шығындар, марапаттары		20,759	3,795
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	6,9	2,018	2,405
Басқа кірістер		-	(6,220)
Айналым капиталындағы өзгерістерге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары		814,175	645,489
Дебиторлық берешектің азаюы (ұлғайтуы).		(90,147)	282,741
Салықтарды және басқа да міндетті төлемдерді алдын ала төлеуді азайту (ұлғайту).		(1)	-
Басқа айналым активтерінің азаюы (ұлғайтуы).		(10,172)	1,017
Кредиторлық берешектің ұлғаюы (азаюы).		(63,749)	(21,913)
Қызметкерлердің сыйақысын арттыру (азайту).		(8,051)	(9,543)
Табысқа салынатын салыққа дейінгі операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		642,055	897,791
Корпоративтік табыс салығы төленген		(127,358)	(190,917)
Операциялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		514,697	706,874
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қаражаттың шығуы, барлығы		(23,404)	(384)
соның ішінде:			
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатып алу	8	(23,404)	(384)
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		(23,404)	(384)
Қаржылық қызметтен түсетін ақша қаражаттарының қозғалысы			
Қаражаттың шығуы, барлығы		(220,090)	(836,589)
Жалдау бойынша негізгі төлемдер	9	(30,573)	(32,311)
Жалдау ақысын төлеу	9	(9,517)	(5,448)
Дивиденд төлеу	12,20	(180,000)	(798,830)
Қаржылық қызметтен түскен таза ақша қаражаты		(220,090)	(836,589)
Барлығы: ақшалай қаражатының +/- төмендеуі		271,203	(130,099)
Валюта бағамының өзгеруінің шетел валютасының қолма-қол ақша қалдығына әсері	17	136,000	(8,951)
Жыл басындағы ақша қаражаты	5	770,225	909,275
Жыл аяғындағы ақша қаражаты	5	1,177,428	770,225

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О.Т.

Бас есепші

Мусина Ж.А.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

	Жарғылық капиталы	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2024 жылдың 1 қаңтарына	300,000	473,491	773,491
Пайда және жалпы табыс	-	741,041	741,041
Дивидендтер (12-ескертпе) ¹⁾	-	(200,000)	(200,000)
2024 жылдың 31 желтоқсанына	300,000	1,014,532	1,314,532
2023 жылдың 1 қаңтарына	300,000	888,407	1,188,407
Пайда және жалпы табыс	-	473,491	473,491
Дивидендтер (12-ескертпе) ¹⁾	-	(888,407)	(888,407)
2023 жылдың 31 желтоқсанына	300,000	473,491	773,491

¹⁾ 5-24 беттердегі ескертулер осы қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігі болып табылады.

Бас директор

Тлеугабылов О.Т.

Бас есепші

Мусина Ж.А.

1. Компания туралы ақпарат

1.1 Компанияның қызметі

«Страховой брокер Уиллис Тауэрс Уатсон (Казахстан)» ЖШС (бұдан әрі – Қоғам) 2018 жылдың 01 тамызында БСН 180840000417 заңды тұлға ретінде тіркелген.

Компанияның орналасқан мекенжайы: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Бостандық ауданы, Әл-Фараби даңғылы, 77/7.

Қоғам қызметінің мәні сақтандыру брокерінің сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жасасуға байланысты делдалдық қызметі, сондай-ақ сақтандыру және қайта сақтандыру мәселелері бойынша консультациялық қызмет болып табылады.

Қоғам есепті кезеңде өз қызметін Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің 2019 жылғы 16 қаңтардағы № 2.3.31 лицензиясы негізінде жүзеге асырды және осыған ұқсас 2019 жылғы 9 сәуірдегі № 2.3.31 лицензиямен ауыстырылды.

Операциялық орта

Қазақстан нарықтық экономика талаптарына сәйкес экономикалық реформаларды және құқықтық, салықтық және нормативтік-құқықтық базасын дамытуды жалғастыруда. Қазақстан экономикасының болашақтағы тұрақтылығы көп жағдайда осы реформалар мен оқиғаларға, сондай-ақ үкімет қабылдаған экономикалық, қаржылық және монетарлық шаралардың тиімділігіне байланысты. Қазақстан экономикасына шикі мұнай бағасының құбылмалылығы мен қазақстандық теңгенің девальвациясының жалғасуы әсер етуді жалғастырды. Жоғарыда айтылғандардың қосындысы басқа факторлармен қатар капиталға қолжетімділіктің қысқаруына, капитал құнының өсуіне, инфляцияның жоғарылауына және экономикалық өсудің белгісіздігіне әкелді. Компания басшылығы қазіргі жағдайда Компания бизнесінің тұрақтылығын сақтау үшін тиісті шараларды қабылдап жатыр деп есептейді.

Геосаяси жағдай

Ресей Федерациясының Украина аумағында жүргізіп жатқан арнайы әскери операциясына және бірқатар елдердің көптеген санкцияларының әсеріне байланысты, теңге бағамының әлемдік валюталарға қатысты айтарлықтай құбылмалылығы байқалады, бұл болашақта Компанияның қызметіне жанама әсер етуі мүмкін.

Санкциялардың Компанияға әсері көбінесе одан әрі әскери іс-қимылдар, қосымша санкциялар және әлемдік қаржы нарықтарында болып жатқан оқиғаларға реакциялар сияқты белгісіз және болжауға болмайтын оқиғалардың сипаты мен ұзақтығына байланысты.

Қазіргі дағдарыстың жаһандық экономика және жалпы іскерлік белсенділік үшін қаржылық салдарын осы кезеңде қақтығыстың даму қарқынына және нәтижені сенімді болжауға қабілетсіздігінен туындайтын белгісіздіктің жоғары деңгейіне байланысты жеткілікті сенімділік дәрежесімен бағалау мүмкін емес.

Компания басшылығы ағымдағы жағдайдың дамуын бақылайды және жақын болашақта Компания бизнесінің тұрақтылығы мен дамуын сақтау үшін қажетті шараларды қабылдайды. Компания басшылығы болашақ экономикалық оқиғалар Компанияның болашақ қызметі мен қаржылық жағдайына елеулі әсер етеді деп күтпейді.

1.2 Қоғамның қызметін бақылау

Компания мүшелері

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның мүшелері:

- 99% үлесі бар «Willis International Limited» (бас компания), заңды мекенжайы: Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі, Лондон, ст. Лайм көшесі, 51.

- 1% үлесімен «Willis Europe BV», заңды мекенжайы: Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі, Лондон, ст. Лайм көшесі, 51.

Компанияны түпкілікті бақылауға алатын тарап

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бас компанияның бақылаушы акционері Willis Towers Watson PLC, Ирландия Республикасында тіркелген және NASDAQ қор биржасында тіркелген ашық компания болып табылады.

2. Қаржылық есептілікті ұсыну негіздері

2.1 Сәйкестік туралы есеп

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін Компанияның қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық Есеп Стандарттары Кеңесінің (бұдан әрі – ХКЕС Кеңесі) түзетулерімен Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес әзірленді. Қаржылық есептілікті Қоғам басшылығы 2025 жылдың 6 наурызында бекітті.

2.2 Функционалдық және қаржылық есеп беруді ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңге. Теңге Қоғамның функционалдық валютасы болып табылады, өйткені ол Қоғамда болып жатқан оқиғалар мен жағдайлардың экономикалық мәнін көрсетеді. Теңге де осы қаржылық есептілік үшін ұсыну валютасы болып табылады. Осы қаржылық есеп берудегі барлық сомалар, егер басқасы көрсетілмесе, мың теңгеге дейін дөңгелектенеді.

2.3 Бизнестің үздіксіздік принципі

Бұл қаржылық есептілік Компанияның жақын болашақта жұмыс істейтіндігін және жұмыс істеуін жалғастыратын болжам бойынша дайындалды. Осылайша, бұл болжанады:

- Компания жойылуға немесе оның қызметінің ауқымын айтарлықтай қысқартуға бармайды және қажет емес; және

- Активтер сатылып, міндеттемелер жақын болашақта калыпты қызмет барысында өтеледі.

Бұл қаржылық есептемеде Компания үздіксіз қызметін жалғастыра алмаған жағдайда талап етілетін түзетулер жоқ.

2.4 Есептеу принципі

Ақша қаражатының қозғалысы туралы ақпараттан басқа бұл қаржылық есеп беру есептеу әдісі бойынша дайындалған. Есептеу принципі мәмілелер мен басқа да оқиғалардың нәтижелерін олар аяқталғаннан кейін төлем уақытына қарамастан тану арқылы қамтамасыз етіледі. Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте тіркеледі және олар болған кезеңдердің қаржылық есебіне енгізіледі.

2.5 Басшылықтың бағалары мен жорамалдары

Қаржылық есептілікті дайындау басшылықтан активтер мен міндеттемелердің есептелген сомалары туралы бағалаулар мен жорамалдар жасауды және қаржылық есеп беру күніндегі шартты активтер мен міндеттемелерді және есепті кезеңдегі пайда мен залалдың есеп беру сомасын ашып көрсетуді талап етеді. Бағалар мен олардың негізіндегі болжамдар үнемі тексеріліп тұрады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер, егер өзгеріс тек сол кезеңге ғана әсер ететін болса, немесе өзгеріс кезеңінде және болашақ кезеңдерде, егер өзгеріс ағымдағы және болашақ кезеңдерге де әсер ететін болса, бағалау қайта қаралатын кезеңде танылады.

Көрсетілген бағалаулар мен жол берулерге қатысты белгісіздік болашақта оларға қатысты осындай бағалаулар мен жол берулер қабылданатын активтің немесе міндеттеменің баланстық құнын елеулі түзетуді талап етуі мүмкін нәтижелерге алып келуі мүмкін.

Келесі есепті жыл ішінде активтер мен міндеттемелердің баланстық құнына елеулі түзетулерді тудыратын елеулі тәуекелге ие болатын болашаққа қатысты және есепті күндегі басқа да негізгі пайымдау көздеріне қатысты негізгі жорамалдар мыналар болып табылады.

Байланысты тараптардың операциялары

Компания калыпты қызмет барысында байланысты тараптармен мәмілелер жасайды. Тараптар ортақ бақылауда болса немесе олардың біреуінің екіншісін бақылау мүмкіндігі болса немесе қаржылық және операциялық шешімдерді қабылдау кезінде екінші тарапқа елеулі ықпал ете алатын болса, олар туысқан болып саналады. Барлық байланысты тараптармен қарым-қатынастарды қарастыру кезінде олардың құқықтық нысаны ғана емес, мұндай қатынастардың экономикалық мәні де ескеріледі. Байланысты тараптармен мәмілелер үшін белсенді нарық болмаған жағдайда, мәмілелер нарықтық немесе нарықтық емес шарттарда екенін анықтау үшін пайымдаулар қолданылады. Байланыссыз тараптармен мәмілелердің ұқсас түрлеріне баға белгілеу пайымдау үшін негіз болып табылады.

3. Есеп саясатындағы өзгерістер мен ақпаратты ашу

Компания алғаш рет 2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енген, оның қаржылық жағдайына немесе қаржылық есептілігіне әсер етпейтін стандарттар мен түзетулерді қабылдады.

2024 жылдың 1 қаңтарынан немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін әлі күшіне енген жаңа стандарттар, түсіндірмелер және стандарттарға түзетулер:

- «ХҚЕС қаржылық есептілік стандарттарын жыл сайынғы жетілдіру-11 том» (2024 жылғы 18 шілдеде шығарылды). Жақсартулар 2026 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі.
- ХҚЕС (IAS) 21 түзетулер – «Валютаның айырбасталмауы» (2023 жылдың 15 тамызында шығарылды және 2025 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді. Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілікке әсер етпейді деп күтілуде, себебі Компания валюталық операциялар жасауды жоспарламайды.
- ХҚЕС (IFRS) 10 / ХҚЕС (IAS) 28 түзетулер – «Инвестор мен оның қауымдасқан ұйымы немесе бірлескен кәсіпорын арасындағы операцияларға активтерді сату немесе салу» (күшіне енетін күні анықталған жоқ). Түзетулер, егер олар қабылданған кезде Компания қауымдасқан немесе бірлескен кәсіпорындардың инвесторы болса, Компанияның болашақ қаржылық есептілігіне әсер етуі мүмкін.
- ХҚЕС (IFRS) 9 түзетулер – Қаржы активтерінің жіктелуі және электрондық төлем жүйелері арқылы өтелетін қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату (2026 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді, тек қаржылық активтерді жіктеуге қатысты түзетулер үшін ғана ертерек қолдануға рұқсат етіледі). Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпейді деп күтілуде.
- ХҚЕС (IFRS) 7 түзетулер – Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ұйым белгілеген үлестік құралдарға инвестициялар туралы ақпаратты ашу талаптарын және келісім-шарттағы ақша ағындарының сомасын өзгертуі мүмкін келісім шарттарын енгізеді (2026 жылдың 1 қаңтарынан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді). Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпейді деп күтілуде.
- IFRS 7 және IFRS 9 түзетулері – «Табиғи ресурстарға тәуелді электр энергиясына қатысты келісімшарттар» (2024 жылдың 18 желтоқсанында шығарылды). Түзетулер 2026 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Түзетулердің қолданылуын көрсету үшін алдыңғы кезеңдерді қайта есептеу талап етілмейді. Түзетулер келісімшарттардың табиғи ресурстарға тәуелді электр энергиясына қаржылық әсерін ашуды жақсартуға бағытталған.
Түзетулерге мыналар кіреді:
  - «жеке пайдалану» туралы талаптардың қолданылуын түсіндіру;
  - егер осы келісімшарттар хеджирлеу құралдары ретінде пайдаланылса, хеджирлеуді есепке алуға рұқсат; және
  - инвесторларға осы келісімшарттардың ұйымның қаржылық көрсеткіштері мен ақша ағындарына әсерін түсінуге мүмкіндік беретін ақпаратты ашудың жаңа талаптарын енгізу.Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпейді деп күтілуде.
- Жаңа ХҚЕС (IFRS) 19 «Еншілес ұйымдар жария түрде есеп беру міндеттемесінсіз: ақпаратты ашу» (2024 жылдың мамырында шығарылды). Стандарт 2027 жылдың 1 қаңтарында немесе одан кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Бұл стандарт Компанияның қаржылық есептілікке әсер етпейді деп күтілуде, өйткені Компания еншілес ұйымдарға инвестиция салуды жоспарламайды.
- 2024 жылдың сәуір айында ХҚЕС (IAS) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» ауыстыратын ХҚЕС жөніндегі кеңес жаңа ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікте ақпаратты ұсыну және ашу» (2027 жылдың 1 қаңтарынан бастап күшіне енеді) стандартын шығарды. ХҚЕС (IFRS) 18 жаңа талаптарды белгілейді, олардың ең маңыздылары мыналар:
  - пайда немесе залал туралы есептегі кірістер мен шығыстардың баптарын Қызмет түріне сәйкес санаттар бойынша жіктеу: операциялық, инвестициялық, қаржылық. Ұйымдар сонымен қатар келесі аралық қорытындыларды ұсынуға міндетті:
    - операциялық пайда немесе залал;
    - қаржылық қызметке және пайдаға салынатын салыққа дейінгі пайда немесе залал;

- қаржылық есептілікте басшылық айқындаған тиімділік көрсеткіштері туралы ақпаратты ашу, оларды пайда немесе залал туралы есепте неғұрлым салыстырмалы қорытындылармен және аралық қорытындылармен салыстыруды қоса алғанда;
- қаржылық есептіліктің негізгі нысандарында және ескертпелерде жиынтықталған және бөлшектелген ақпаратты ұсыну.

ХҚЕС (IFRS) 18 сондай-ақ ақша қаражатының қозғалысы туралы есептегі нақты өзгерістерді және кейбір басқа өзгерістерді қарастырады. Компания стандарттың және оның қаржылық есептілігіне түзетулердің әсерін бағалау кезеңінде.

Компания бұл жаңартуларды ресми түрде күшіне енген сәттен бастап қолдануды жоспарлап отыр.

4. Есеп саясаты туралы маңызды ақпарат

Компания 2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін қаржылық есептілікті дайындаған есеп саясаты осы жаңа және 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген, қайта қаралған, олар 3-ескертпеде көрсетілген, ХҚЕСК стандарттары мен түсіндірмелерін қабылдауды қоспағанда, өткен есепті жылы қолданылған есеп саясатына сәйкес келеді.

4.1 Шетелдік валюталық операциялар

Шетелдік валютадағы операцияларды Компания бастапқыда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі мәміле тану талаптарына сәйкес келетін күнге бекіткен ресми бағам бойынша теңгемен есепке алады.

Шетел валютасындағы ақшалай активтер мен міндеттемелер есепті күнге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі бекіткен ресми айырбастау бағамы бойынша есепті күнге қайта есептеледі.

Қоғамның ақшалай активтері мен міндеттемелері есепті күнге келесі нарықтық бағамдар бойынша теңгеге қайта есептелген:

	1 АҚШ доллары үшін теңге	1 Еуро үшін теңге	1 фунт стерлинг үшін теңге
2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	525.11	546.74	658.91
2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша	454.56	502.24	577.47

Ақша баптарын өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмашылықтар кезеңнің пайдасында немесе шығынында танылады.

Шетел валютасындағы тарихи құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы мәміле жасалған күнгі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген ресми бағам бойынша қайта есептеледі.

Шетел валютасында әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құн анықталған күнгі ресми айырбастау бағамдары бойынша қайта есептеледі. Монетарлық емес баптарды өтеу және қайта есептеу кезінде туындайтын барлық бағамдық айырмашылықтар кезеңнің пайдасында немесе шығынында танылады.

4.2 Ақшалай қаражат

Компанияның ақшалай қаражатына банктік шоттардағы қаражаттар жатады.

4.3 Негізгі құралдар

Негізгі құралдар жинақталған амортизацияны және егер бар болса, құнсызданудан болған жинақталған залалдарды шегергендегі бастапқы құны бойынша есепке алынады. Өзіндік құнға негізгі құралдарды сатып алу үшін нақты жұмсалған барлық қажетті шығындар, соның ішінде импорттық баждар, қайтарылмайтын салықтар, активті жұмыс жағдайына келтіруге және оны мақсатты пайдалану орнына жеткізуге байланысты кез келген тікелей шығындар кіреді.

Компания есептелген пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияның біркелкі әдісін қолданады.

Активтердің күтілетін пайдалы қызмет мерзімі келесідей:

Аталуы	Жылдар саны
Көлік құралдары	4
Компьютерлік жабдық	3-5
Басқа	3-6.7

Негізгі құралдар шығару кезінде немесе активті пайдаланудан немесе шығарудан болашақта экономикалық пайда күтпеген жағдайда есептен шығарылады. Активті шығарудан туындайтын кіріс немесе залал (шығудан түскен таза түсім мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде есептеледі) актив шығарылған есепті кезеңдегі пайдаға немесе шығынға қосылады.

Қалдық құндарды, пайдалы қызмет мерзімін және амортизацияны есептеу әдістерін әрбір есепті жылдың соңында Қоғам қарастырады және қажет болған жағдайда түзетеді.

4.4 Қаржы құралдары

Қаржы құралдарын бастапқы тану

Компания қаржылық жағдай туралы есепте қаржылық активтер мен міндеттемелерді қаржы құралы бойынша келісім-шарттың тарапы болған кезде таниды. Қаржы активтері мен міндеттемелері бастапқыда пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржы активтері мен міндеттемелері, қаржылық активті немесе міндеттемені сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты мәміле бойынша шығындарды қосқанда әділ құны бойынша танылады.

Қаржылық активтер

(i) Қаржы активтерінің классификациясы

Ұйым кезінде өзінің қаржылық активтерін 9 ХҚЕС колдану аясында келесі бағалау санаттарына жіктейді:

- амортизацияланған құн;
- пайда немесе шығын арқылы әділ құн;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құн.

Жіктеу қаржылық активтерді басқару жөніндегі компанияның бизнес үлгісіне және ақша ағыны туралы келісім шарттарына байланысты. Кәсіпорын қарыздық құралдарды осы активтерді басқаруға арналған бизнес үлгісі өзгерген кезде ғана қайта жіктейді.

Компанияның қаржылық активтері дебиторлық берешекпен және амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын басқа да ұзақ мерзімді активтермен ұсынылған.

(ii) Қарыз құралдары – Амортизацияланған құны бойынша өлшенетін қаржылық активтер

Келісімшарттық ақша ағындарын жинау үшін ұсталатын борыштық құралдар амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Осы қаржылық активтер бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдану арқылы есептеледі және пайда мен залал туралы есепте «пайыздық кіріс» ретінде танылады. Құнсызданудан болған залалдар төменде баяндалған саясатқа сәйкес танылады және «қаржы активтерінің құнсыздануынан залал» қатарына қосылады.

(iii) Амортизацияланған құны немесе басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерінің құнсыздануы

Компания құнсыздану белгілерінің бар-жоқтығына қарамастан, амортизацияланған құны бойынша және басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын өзінің борыштық құралдарымен байланысты күтілетін кредиттік залалдарды болашаққа болжамды негізде бағалайды. Қаржыландырудың маңызды құрамдас бөлігі жоқ қысқа мерзімді дебиторлық берешек үшін Компания 9 ХҚЕС талап ететін оңайлатылған тәсілді қолданады және дебиторлық берешекті бастапқы тану сәтінен бастап несиенің қызмет ету мерзімі ішінде күтілетін кредиттік шығындарға арналған резервті өлшейді. Компания өтеу мерзімі әртүрлі немесе мерзімі өткен сауда дебиторлық берешегі бойынша залалдар бойынша резервтер есептелетін резервтік матрицаны пайдаланады. Күтілетін несиелік шығындарды өлшеу үшін коммерциялық дебиторлық берешек несиелік тәуекел сипаттамалары негізінде топтастырылады, яғни сактандыру компаниялардың дебиторлық берешегі және корпоративтік клиенттердің дебиторлық берешегі. Жалпы берешек мөлшерлемесін анықтау үшін соңғы 12 айда өтелмеу талдауы жүргізіледі. Әдепкі мөлшерлемелер 30 күнге дейінгі, 31 күннен 90 күнге дейін, 91 күннен 180 күнге дейін, 181 күннен 365 күнге дейін және 365 күннен жоғары әрбір аралық үшін есептеледі. Компания белгілі бір берешек аралығы үшін дефолт мөлшерлемесін анықтау үшін «көші-қон матрицасын» пайдаланады. Әдіс әрбір шоттағы қалдықты талдауды қамтиды және келесі интервалға немесе мерзімі өткен категорияға ауыса отырып, дебиторлық берешектің пайыздық мөлшерлемесін есептейді. Математикалық операциялардың негізінде дефолт мөлшерлемелері дебиторлық берешек пайда болған күні және мерзімі өткен төлемдер арасындағы әрбір келесі аралық үшін анықталады.

Компания сауда дебиторлық берешегін қоспағанда, қалдықтардың құнсыздануының үш сатылы үлгісін ұстанады:

- 1-кезең – несиелік тәуекел бастапқы танудан кейін айтарлықтай өспеген қалдықтар. Күтілетін несиелік шығындары 12 ай ішінде төлеу ықтималдығы негізінде анықталады (яғни, барлық күтілетін несиелік шығыны келесі 12 айдағы жоғалту ықтималдығына көбейтілген),

- 2-кезең – бастапқы танудан бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай өсуі байқалған, бірақ құнсызданудың объективті дәлелі жоқ қалдықтарды қамтиды; күтілетін несиелік шығындар келісім-шарттың бүкіл мерзімі (мерзімі) ішінде орындалмау ықтималдығы негізінде анықталады;

- 3-кезең – құнсызданудың объективті белгілері бар қалдықтарды қамтиды.

Дебиторлық берешек 2 немесе 3 кезең бойынша жіктеледі:

- 2-кезең - 3-кезеңде жіктелген кейбір саудалық дебиторлық берешекті қоспағанда, кредиттік кезең ішінде күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға оңайлатылған тәсіл қолданылған дебиторлық берешекті қамтиды;

- 3-кезең – мерзімі 90 күннен асатын немесе құнсыздануы жеке анықталған дебиторлық берешекті қамтиды.

Несие бойынша несиелік тәуекелдің айтарлықтай өсуін бағалау үшін Компания келесі көрсеткіштерді ескереді:

- несиенің мерзімі 30 күннен кем емес;
- қарыз алушыға елеулі теріс әсер ететін заңнамалық, технологиялық немесе макроэкономикалық өзгерістер болған;
- сол қарыз алушының басқа несиелік берушілермен берген несиесіне немесе басқа несиелеріне қатысты елеулі келенсіз оқиғалар туралы ақпарат болса, мысалы, несиелердің күшін жою, шарттарды бұзу, қаржылық қиындықтарға байланысты келісім-шарттарды қайта қарау және т.б.;
- қарыз алушы маңызды тұтынушыдан немесе жеткізушіден айырылса немесе оның нарығында басқа да елеулі жағымсыз өзгерістерге тап болса.

Қаржы активтері толық немесе ішінара есептен шығарылады, егер Компания берешекті өндіріп алу үшін барлық күш-жігерін айтарлықтай таусылған және қарызды өтеуді күтуге негізді негіздер жоқ деген қорытындыға келген. Бұл әдетте активтің мерзімі 365 күннен астам уақыт өткен кезде болады.

(iv) Қаржылық активтерді тануды тоқтату

Қаржы активінің танылуы тоқтатылады, егер:

- активтен ақша ағындарын алу құқығының мерзімі өткен;
- Қоғам активтен ақша ағындарын алу құқығын сақтайды, бірақ оларды үшінші тұлғаға елеулі кідіріссіз толық көлемде беруге міндеттеме алды;
- Компания активтен ақша ағындарын алу құқығын берді және активтің барлық маңызды тәуекелдері мен сыйақыларын берді, не активке қатысты барлық маңызды тәуекелдер мен пайдаларды бермеді немесе сақтамады, бірақ активті бақылауды тапсырды.

Қаржылық міндеттемелер

(i) Қаржылық міндеттемелердің жіктелуі

Компания өзінің қаржылық міндеттемелерін 9 ХКЕС қолдану аясында келесідей жіктейді:

- пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер;
- амортизацияланған құны бойынша есепке алынатын несиелер мен кредиторлық берешек.

Компанияның қаржылық міндеттемелері кредиторлық берешекпен ұсынылған.

Бастапқы танудан кейін несиелер мен кредиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша есепке алынады.

Кірістер мен шығыстар міндеттемелерді тану тоқтатылған немесе құнсызданған кезде, сондай-ақ амортизация процесі арқылы пайда немесе залал құрамында танылады

(ii) Қаржылық міндеттемелердің өзгеруі

Қолданыстағы міндеттемені тануды тоқтатуға әкеп соқпайтын қаржылық міндеттеменің шарттық талаптарын өзгерту нәтижесінде пайда немесе залал дереу пайда немесе залал құрамында танылады. Пайда немесе залал міндеттеменің бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталған өзгертілген және бастапқы ақша ағындарының дисконтталған құны арасындағы айырма ретінде есептеледі.

(iii) Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Қаржылық міндеттемені мойындау міндеттеме өтелген, күші жойылған немесе мерзімі өткен кезде тоқтатылады.

Егер бұрыннан бар қаржылық міндеттеме бір несиелік берушінің басқа шартымен ауыстырылса немесе бар міндеттеменің шарттары елеулі түрде өзгертілсе, мұндай ауыстыру немесе өзгертулер бастапқы міндеттемені тануды тоқтату және жаңа қаржылық міндеттемені танудың басталуы ретінде қарастырылады. Баланстық құндағы айырмашылық пайда немесе залалда танылады.

4.5 Резервтер

Резервтер Компанияның өткен оқиғаның нәтижесінде ағымдағы міндеттемесі (занды немесе конструктивті) болған кезде және экономикалық пайданы білдіретін ресурстардың кетуі міндеттемені өтеу мүмкіндігіне негізделген жағдайда танылады және бұл міндеттеменің мөлшерін сенімді түрде анықтауға болады.

Егер ақшаның уақытша құнының әсері айтарлықтай болса, резервтер ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін салыққа дейінгі мөлшерлеме бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы есептеледі және қажет болған жағдайда, міндеттемеге тән тәуекелдер. Дисконттауды пайдаланған кезде уақыттың өтуіне байланысты резервтің ұлғаюы қаржылық шығындар ретінде танылады.

4.6 Кірістер тану

Делдалдық қызметтен түскен табыс

Қызметтерден түсетін кірістер Компания тұтынушыға көрсетілген қызметтерге айырбас ретінде алуға құқығы бар сыйақыны көрсететін сомада танылады. Компания тұтынушыларға көрсететін әртүрлі қызмет түрлерінен табыс табады. Брокерлік кірістерді келесі екі санатқа бөлуге болады:

Белгілі бір уақыт аралығында қызмет көрсеткені үшін алынған табыс

Консалтингтік қызметтерді көрсетуден түскен кірістер оларды көрсету кезеңі ішінде танылады, өйткені қызметтерге тапсырыс беруші бір мезгілде Қоғам ұсынатын жеңілдіктерді алады және тұтынады. Компания қызмет көрсету дәрежесін бағалау үшін шығыс әдісін пайдаланады.

Мәміле қызметтерін көрсетуден алынатын комиссиялық кірістер

Сақтандыру және қайта сақтандыру шарттарын жасасу бойынша брокерлік қызметтер сияқты үшінші тұлғаның атынан мәмілені жасағаны немесе оған қатысқаны үшін алынған комиссиялар осындай мәміле аяқталғаннан кейін танылады. Белгілі бір тиімділік өлшемдеріне байланысты комиссиялар немесе комиссиялардың бөліктері тиісті критерийлер орындалған кезде танылады.

4.7 Жалдау

Келісім жасалған кезде Компания келісімнің жалдау болып табылатындығын немесе жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды. Басқаша айтқанда, Компания келісімшарт анықталған активті пайдалануды бақылау құқығын белгілі бір уақыт аралығында қарастыру үшін беретін-бермегендігін анықтайды.

Компания жалға алушы ретінде

Компания қысқа мерзімді жалдау мен төмен құны бар активтерді жалдауды қоспағанда, барлық жалдау шарттарын тануға және бағалауға бірыңғай тәсілді қолданады. Компания жалдау төлемдерін жүзеге асыруға қатысты жалдау бойынша міндеттемелерді және базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді таниды.

Пайдалану құқығы активтері

Компания пайдалану құқығы бар активтерді жалдау басталған күні (яғни, базалық актив пайдалануға қол жетімді болған күні) таниды. Пайдалану құқығы активтері жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегеріп, жалдау міндеттемелерін қайта бағалау үшін түзетілген бастапқы құны бойынша бағаланады. Қолдану құқығы активтерінің құны мойындалған жалдау міндеттемелерінің сомасын, туындаған бастапқы тікелей шығындарды және алынған жалдау бойынша ынталандыруларды шегеріп, басталу күні немесе оған дейін жасалған жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы активтерінің амортизациясы жалдау мерзімінің немесе активтің болжамды пайдалы қызмет ету мерзімінің неғұрлым қыскасы бойынша біркелкі әдіспен есептеледі.

Егер жалдау мерзімінің соңында жалға алынған активке меншік құқығы Компанияға өтсе немесе активтің құны активті сатып алу опционын жүзеге асыруды көрсетсе, актив оның болжалды пайдалы қызмет мерзімі ішінде амортизацияланады.

Пайдалану құқығы бар активтер де құнсыздануға тексеріледі.

Жалдау бойынша міндеттемелер

Жалдау басталған күні Компания жалдау мерзімі ішінде төленетін жалдау төлемдерінің дисконтталған құны бойынша өлшенетін жалдау міндеттемелерін таниды. Жалдау төлемдері кез келген жалдау бойынша дебиторлық ынталандыруды шегергендегі тіркелген төлемдерді (соның ішінде субстанциялық тұрақты төлемдерді), индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді айнымалы жалдау төлемдерін және қалдық құн кепілдігі бойынша төленуі күтілетін

сомаларды қамтиды. Жалдау төлемдеріне, егер жалдау мерзімі Компанияның жалға беруді тоқтату опционын әлеуетті орындауын көрсететін болса, жалдау шартын тоқтату үшін опционды және айыппұлдарды жүзеге асыратынына сенімді болса, сатып алу опционын орындау бағасы да кіреді. Индекске немесе мөлшерлемеге тәуелді емес айнымалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді тудыратын оқиға немесе жағдай орын алған кезеңдегі шығыс ретінде (егер олар босалқыларды өндіруге жұмсалмаса) танылады.

Жалдау төлемдерінің дисконтталған құнын есептеу үшін, егер жалдау шартында жасырын болып табылатын пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін болмаса, Компания жалдау шартының басталу күніндегі қосымша қарыз мөлшерлемесін пайдаланады. Жалдау басталған күннен кейін жалдау міндеттемесі есептелген пайызды көрсету үшін артады және жасалған жалдау төлемдерін көрсету үшін азаяды. Бұдан басқа, Компания жалдау мерзімінің өзгеруі, өзгеруі, жалдау төлемдерінің өзгеруі (мысалы, пайдаланылған индекс немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) жағдайында жалдау міндеттемелерінің баланстық құнын қайта бағалайды. осындай төлемдерді анықтау үшін) немесе базалық активті сатып алу опционының бағасын өзгерту.

Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалға алу

Компания қысқа мерзімді жалдауды мойындаудан босатуды өзінің қысқа мерзімді жалдауларына қолданады (яғни, басталу күні жалдау мерзімі 12 ай немесе одан аз және базалық активті сатып алу мүмкіндігі жоқтар). Компания сондай-ақ құны төмен активтерді жалға беруді танудан босатуды құны төмен деп саналатын кеңсе жабдықтарын жалға беруде қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіс бойынша шығыс ретінде танылады.

4.8 Қаржылық кірістер мен шығыстар

Пайыздық кіріс пайда болған кезде пайда немесе залал құрамында танылады және тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Пайыздық шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, пайда немесе залал құрамында танылады.

4.9 Табыс салығы

Ағымдағы салық

Ағымдағы және алдыңғы кезеңдердегі ағымдағы салық активтері мен ағымдағы салық міндеттемелері салық органдарынан өтелуі немесе салық органдарына төленуі тиіс сома бойынша бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық мөлшерлемелері мен салық заңдары баланс күніне қабылданған немесе тиімді түрде қабылданған ставкалар мен заңдар болып табылады.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен қаржылық есептілік мақсаттары үшін баланстық құны арасындағы барлық уақытша айырмашылықтар бойынша баланстық күнге танылады. Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі барлық салық салынатын уақытша айырмашылықтар үшін танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері барлық шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық несиелері және пайдаланылмаған салық залалдары бойынша уақытша айырмашылықтың жақын болашақта жойылу ықтималдығы және салық салынатын пайданың шегерілетін уақытша айырмашылықтар, пайдаланылмаған салық несиелері және пайдаланылмаған салық залалдары пайдаланылуы мүмкін болатын дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активінің баланстық құны әрбір есепті күнде қаралады және кейінге қалдырылған салық активінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалану мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін жеткілікті салық салынатын пайданың болуы екіталай болса, азайтылады. Мойындалмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнде қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін пайдалануға мүмкіндік беретін ықтималдылық дәрежесінде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күні қабылданған немесе іс жүзінде енгізілген салық мөлшерлемелеріне (және салық заңнамасына) негізделген, актив іске асырылған және міндеттеме өтелген кезде есепті жылы қолданылуы күтілетін салық ставкалары бойынша бағаланады.

Ағымдағы және кейінге қалдырылған салықтар, егер салық пайдадан немесе залалдан тыс танылатын баптарға қатысты болса, пайда немесе залалдан тыс танылады. Тиісінше, танылатын баптарға қатысты ағымдағы және кейінге қалдырылған салық:

а) басқа жиынтық кірісте басқа жиынтық кірісте танылады;

б) тікелей меншікті капиталда тікелей капиталда танылуы тиіс.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер ағымдағы салық активтері мен міндеттемелерін есепке алуға заңды түрде бекітілген құқық болса және кейінге қалдырылған салықтар бір салық төлеуші компания мен салық органына қатысты болса, бір-біріне қарсы есепке алынады.

4.10 Әлеуметтік салық, әлеуметтік аударымдар және міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бойынша міндеттемелер

Қоғам Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес Қазақстан Республикасының бюджетіне әлеуметтік салықты төлейді. Кәсіпорын заңмен белгіленген міндетті әлеуметтік аударымдарды да төлейді. Әлеуметтік салық пен әлеуметтік аударымдардың жалпы сомасы қызметкерлердің салық салынатын табысының 9,5% құрайды. Қолданыстағы заңнамаға сәйкес Қоғам әлеуметтік медициналық сақтандыру қорына қызметкерлердің кірісінің 3% мөлшерінде жарна аударды.

4.11 Зейнеткерлік міндеттемелер

Жұмыс берушінің қаражаты есебінен зейнетақымен қамсыздандыруға аударымдар

Кәсіпорын 1975 жылдың 1 қаңтарына дейін туғандарды қоспағанда, қызметкерлердің ай сайынғы табысының 1,5% мөлшерінде өз қаражаты есебінен қызметкерлердің пайдасына міндетті зейнетақы жарналарын аударды.

Қызметкерлердің есебінен зейнетақымен қамсыздандыруға аударымдар

Компания Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорына (БЖЗҚ) міндетті зейнетақы жарналары ретінде қызметкерлердің жалақысының 10 пайызын ұстайды. Заңға сәйкес, міндетті зейнетақы жарналары қызметкерлердің міндеттемесі болып табылады және Компанияның қызметкерлерге зейнеткерлікке шыққан кезде төлемдерді жүзеге асыру бойынша ағымдағы немесе болашақта міндеттемесі жоқ.

4.12 Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жарналары

Компания өз жұмыскерлерінің жалақысының 2%-ын Міндетті медициналық сақтандыру қорына міндетті медициналық сақтандыру жарналары ретінде ұстайды, бұл заңға сәйкес қызметкерлердің міндеті болып табылады.

4.13 Шартты активтер және шартты міндеттемелер

Өткен оқиғалардан ықтимал актив ретінде пайда болатын және бар болуы болашақтағы бір немесе бірнеше белгісіз оқиғалардың орын алуы немесе болмауы арқылы ғана расталатын шартты актив қаржылық есептілікте танылмайды. Шартты актив қаржылық есептілікке ескертулерде экономикалық пайда алу ықтималдығы болған кезде ашылады.

Шартты міндеттемелер қаржылық есептілікте танылмайды. Экономикалық пайда алумен байланысты ресурстардың ағып кету мүмкіндігі екіталай болмаса, олар ашылады.

4.14 Одан кейінгі оқиғалар

Қаржылық есептілікті бекіту күніндегі Қоғамның жағдайы туралы қосымша ақпарат беретін есепті жыл аяқталғаннан кейін болған оқиғалар (түзетілетін оқиғалар) қаржылық есепте көрсетіледі. Есепті жыл аяқталғаннан кейін болған және түзетілмейтін оқиғалар, егер олар маңызды болса, қаржылық есептілікке ескертулерде ашылады.

5. Ақшалай қаражат

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Шетелдік валютадағы есеп айырысу шоттарындағы ақшалар	1,155,373	768,658
Ағымдағы шоттардағы ақша теңгемен	22,055	1,567
Жиыны	1,177,428	770,225

6. Дебиторлық берешек

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Үшінші тұлғалардан алынатын брокер сыйақысы	50,113	52,208
Байланысты тараптардан алынатын брокер сыйақысы (20-ескертпе)	183,109	42,548
Үшінші тарап келісімі бойынша актив	10,498	5,804
Байланысты тараптардың шарт бойынша активі (20-ескертпе)	5,560	3,239
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу ¹⁾	(6,763)	(4,521)
Жиыны	242,517	99,278

¹⁾ Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі:

	Жыл басындағы	Есептеу	Бағамдық айырма	Активті резервке есептен шығару	Жыл аяғында
2024 жыл	4,521	2,028	214	-	6,763
2023 жыл	3,335	2,386	(57)	(1,143)	4,521

7. Басқа айналым активтері

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге алдын ала төлем	12,602	5,488
Болашақ шығындар	1,414	1,372
Қорлар	558	554
Басқалар	27	-
Жиыны	14,601	7,414

8. Негізгі қорлар және материалдық емес активтер

	Көлік құралдары	Компьютерлік жабдық	Басқа	Жиыны
Бастапқы құн				
2023 жылдың 31 қаңтарына	-	18,894	3,955	22,849
Сатып алу	-	384	-	384
Басқа қабылдау	-	6,220	-	6,220
Шығуы	-	(210)	-	(210)
2023 жылдың 31 желтоқсанына	-	25,288	3,955	29,243
Сатып алу	20,290	-	3,114	23,404
Шығуы	-	(455)	(16)	(471)
2024 жылдың 31 желтоқсанына	20,290	24,833	7,053	52,176
Накопленная амортизация				
2023 жылдың 31 қаңтарына	-	(12,387)	(2,182)	(14,569)
Жыл бойынша есептеу	-	(4,347)	(581)	(4,928)
Шығуы	-	210	-	210
2023 жылдың 31 желтоқсанына	-	(16,524)	(2,763)	(19,287)
Жыл бойынша есептеу	(423)	(3,505)	(659)	(4,587)
Шығуы	-	455	16	471
2024 жылдың 31 желтоқсанына	(423)	(19,574)	(3,406)	(23,403)
Баланстық құны				
2023 жылдың 31 желтоқсанына	-	8,764	1,192	9,956
2024 жылдың 31 желтоқсанына	19,867	5,259	3,647	28,773

9. Жалға алу

Пайдалану құқығы активтері:

	Кеңсе кеңістігі
2023 жылдың 1 қаңтарына	51,750
Амортизация бойынша шығыстар (15-ескертпе)	(29,572)
2023 жылдың 31 желтоқсанына	22,178
Өсу	174,834
Амортизация бойынша шығыстар (15-ескертпе)	(30,920)
2024 жылдың 31 желтоқсанына	166,092

Активтер 2024 жылы жасалған шарттар бойынша жалдау мерзімі 3 жыл және 5 жыл болатын қызметтік үй-жайларды жалға алуға қатысты пайдалану құқығын білдіреді. Пайдалану құқығы активтері 2024 жылы жасалған келісім-шарттар үшін 12,9% және 20,49% құрайтын бастапқы қолдану күніндегі қосымша қарыз мөлшерлемесін пайдалана отырып дисконтталған қалған жалдау төлемдерінің құнына тең сома негізінде танылды.

Кепілді жарна:

	Кеңсе кеңістігі
2023 жылдың 1 қаңтарына	4,015
Дисконтты амортизациялау (16-ескертпе)	333
Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі	(19)
2023 жылдың 31 желтоқсанына, оның ішінде:	4,329
Күтілетін несиелік шығындарға резервті шегергендегі жалпы құн	4,596
Жеңілдік	(267)
Қайту	(4,863)
Өсу	7,848
Жеңілдікті тану	(3,549)
Дисконтты амортизациялау (16-ескертпе)	396
Күтілетін несиелік шығындар резервінің өзгеруі	10
2024 жылдың 31 желтоқсанына, оның ішінде:	4,171
Күтілетін несиелік шығындарға резервті шегергендегі жалпы құн	7,591
Жеңілдік	(3,420)

Қаржылық жағдай туралы есептегі кепілдік жарна 2024 жылы жасалған шарттар бойынша 7,8% және 12,8% банктік депозит мөлшерлемесін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша танылады. Жалға беру шартының талаптары орындалған жағдайда жалға беру беруші Қоғамға кепілдік жарнаның толық сомасын қайтаруға міндетті.

Жалдау бойынша міндеттемелер:

	Кеңсе кеңістігі
2023 жылдың 1 қаңтарына	59,243
Есептелген пайыздар (16-ескертпе)	5,448
Төлемдер	(37,759)
2023 жылдың 31 желтоқсанына, оның ішінде:	26,932
Ағымдағы бөлік	26,932
Ұзақ мерзімді бөлік	-
Өсу	174,834
Есептелген пайыздар (16-ескертпе)	9,517
Төлемдер	(40,090)
2024 жылдың 31 желтоқсанына, оның ішінде:	171,193
Ағымдағы бөлік	16,299
Ұзақ мерзімді бөлік	154,894

Жалға алуға байланысты пайда немесе залалда танылған сомалар төмендегідей:

	2024 жылға	2023 жылға
Пайдалану құқығы активтерінің амортизациялық аударымдары (15-ескертпе)	(30,920)	(29,572)
Жалдау бойынша міндеттемелер бойынша пайыздық шығыстар (16-ескертпе)	(9,517)	(5,448)
12 айдан аз қысқа мерзімді жалдау бойынша шығыстар (жалпы және әкімшілік шығыстарға қосылады) (15-ескертпе)	(2,287)	(3,475)
Жиыны (шығындар)	(42,724)	(38,495)

10. Кредиторлық берешек

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Байланысты тараптарға төленетін брокер сыйақылары (20-ескертпе)	23,916	4,208
Салық және басқа да міндетті төлемдер бойынша міндеттемелер	5,099	72,995
Қызметтер бойынша есептелген міндеттемелер	4,334	3,895
Үшінші тұлғалар алдындағы шарттық міндеттемелер	9,245	210
Байланысты тараптар алдындағы шарттық міндеттемелер (20-ескертпе)	1,346	1,207
Жеткізушілердің төленетін шоттары	190	224
Жиыны	44,130	82,739

11. Қызметкерлерге берілетін сыйақылар

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Есептелген сыйлықақылар бойынша резерв	39,902	34,682
Пайдаланылмаған демалыстар үшін резерв	37,872	28,369
12 айға дейін кейінге қалдырылған сыйлықақылар ¹⁾	3,776	1,873
Жалпы ағымдағы бөлігі	81,550	64,924
24 айға дейін кейінге қалдырылған сыйлықақылар ¹⁾	25,140	28,981
Жалпы ұзақ мерзімді бөлік	25,140	28,981
Жиыны	106,690	93,905

¹⁾ Қоғамның негізгі басқарушы персоналына сыйақы төлеу, сыйақыны есептеу және Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2012 жылғы 24 ақпандағы № 74 қаулысына сәйкес, тұрақты емес сыйақы төлеу жөніндегі ішкі саясаттың талаптарына сәйкес Қоғамның негізгі басқарушы персоналының жалпы сомасының 50%-ы тең үлестермен аударылады келесі үш жылға.

Кейінге қалдырылған сыйлықақылардың ұзақ мерзімді бөлігі тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, келтірілген күн бойынша танылды:

- 2022 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 10,75% (бірдей өтеу мерзімі бар мемлекеттік бағалы қағаздардың купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі);
- 2023 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 16,7% (ұқсас өтеу мерзімі бар мемлекеттік бағалы қағаздардың купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі).
- 2024 жылы есептелген кейінге қалдырылған бонустар бойынша – 14,5% (ұқсас өтеу мерзімі бар мемлекеттік бағалы қағаздардың купондық облигациялары бойынша сыйақы мөлшерлемесі).

Жеңілдік пен дисконттың амортизациясы 16-ескертпеде ашылған.

12. Капитал

Қаржылық реттеушінің капиталға талаптары

Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының (ҚҰБ) «Сактандыру брокерінің жарғылық және жарғылық капиталының ең төменгі мөлшеріне қойылатын талаптарды белгілеу, сактандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» қаулысы 2018 жылғы 29 қазандағы No 270 қаулысымен сактандыру брокерлерінің қаржылық тұрақтылығын қамтамасыз етуге және көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға бағытталған брокерлік қызметтің әрбір түріне жаңа талаптар белгіленді.

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сактандыру брокерлерінің меншікті капиталының ең төменгі мөлшері:

- сақтандыру шарттарын жасасу үшін сақтандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия бойынша – 12 922 мың теңге (тиісті қаржы жылына арналған Қазақстан Республикасының республикалық бюджет туралы заңында белгіленген 3 500 АЕК);

- қайта сақтандыру шарттарын жасасу үшін сақтандыру брокерінің қызметін жүзеге асыру құқығына лицензия бойынша – 29 360 мың теңге (тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы Қазақстан Республикасының заңында белгіленген 80 000 АЕК).

Брокерлік қызмет түрлерін біріктіру кезінде сақтандыру брокерінің жарғылық және жарғылық капиталының ең аз мөлшері сақтандыру брокерінің қайта сақтандыру шарттарын жасасу кезіндегі қызметіне қатысты белгіленген сомадан кем болмауы тиіс.

Сақтандыру брокері ағымдағы шоттардағы және екінші деңгейдегі банктердегі депозиттердегі қаражат сомасының сақтандыру брокерінің банктік шотындағы қаражатты шегеріп тастап, өзінің меншікті капиталының кемінде 40%-ына тең соманың болуын қамтамасыз етуге міндетті.

Кәсіпорын меншікті капиталдың мөлшері мен қаражаттың болуына жоғарыда аталған талаптарды орындайды.

Жарғылық капитал

2023 және 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның жарғылық капиталы 300 000 мың теңгені құрады.

Дивидендтер

2024 жылы Қоғам 2023 жылға арналған қызмет нәтижелері бойынша дивидендтер төлеуге 200 000 мың теңге сомасында таза пайданы бөлді, одан 20 000 мың теңге сомасында табыс салығы төленді.

2023 жылы Қоғам 2022 жылдың операциялық нәтижелері бойынша дивидендтер төлеуге 888 407 мың теңге сомасында таза пайданы бөлді, оның ішінде 88 841 мың теңге табыс салығы төленді, бағамдық айырма 736 мың теңгені құрады.

13. Қызмет көрсетуден түсетін кірістер

	2024 жылға	2023 жылға
Делдалдық қызметтер үшін комиссия	1,072,358	896,898
Сақтандыру қызметі бойынша кеңес беру қызметтері	105,665	78,598
Жиыны	1,178,023	975,496

14. Сақтандыру брокерлік комиссиялық шығындар

	2024 жылға	2023 жылға
Делдалдық қызметтер үшін комиссия	79,454	62,326

15. Жалпы және әкімшілік шығыстар

	2024 жылға	2023 жылға
Жалақы және басқа да жеңілдіктер	236,497	210,138
Пайдалану құқығы активінің амортизациясы	30,920	29,572
Салықтар	19,576	16,621
Сақтандыру және әлеуметтік аударымдар	15,740	11,264
Іссапар шығыстары	5,405	5,229
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің амортизациясы	4,587	4,928
Аудиторлық қызметтер	4,200	3,850
Бір жылдан аз мерзімге үй-жайларды жалға беру	2,287	3,475
Мүшелік жарна	1,707	1,567
IT қызметтері	1,320	1,339
Негізгі қорларды ұстауға кеткен шығындар	1,250	916
Байланыс қызметтері	1,100	1,146
Банктік қызметтер	588	639
Кеңсеге техникалық қызмет көрсету	243	324
Консультациялық қызметтер	100	1,685
Басқа	14,512	10,420
Жиыны	340,032	303,113

16. Қаржылық кіріс/ (шығыс)

Қаржылық табыс

	2024 жылға	2023 жылға
Кейінге қалдырылған сыйақылар бойынша дисконтты тану (11-ескертпе)	2,156	1,192
Кепілдік жарна бойынша дисконт амортизациясы (9-ескертпе)	396	333
Жалпы қаржылық табыс	2,552	1,525

Қаржылық шығындар

	2024 жылға	2023 жылға
Қаржылық шығындар		
Кепілдік жарна бойынша жеңілдікті тану (9-ескертпе)	(3,549)	-
Жалдау бойынша пайыздық шығыстар (9-ескертпе)	(9,517)	(5,448)
Кейінге қалдырылған сыйлықақылар бойынша дисконт амортизациясы (11-ескертпе)	(2,233)	(3,003)
Жалпы қаржылық шығындар	(15,299)	(8,451)

17. Бағамдық кіріс/(шығын), таза

	2024 жылға	2023 жылға
Ақшалай қаражат	136,000	(8,951)
Дебиторлық берешек	55,120	(513)
Кредиторлық берешек	(5,140)	(895)
Жалпы табыс, таза	185,980	(10,359)

18. Басқа шығыстар, таза

	2024 жылға	2023 жылға
Валюта айырбастау шығындары, таза	(1,416)	(2,864)
Басқа кірістер/(шығыстар), таза	788	6,221
Жалпы шығындар, таза	(628)	3,357

19. Корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс

2024 және 2023 жылдар үшін Компанияның салық салынатын табысына заңды тұлғалардан қолданыстағы 20% мөлшерлеме бойынша корпоративтік табыс салығы салынды.

	2024 жылға	2023 жылға
Ағымдағы табыс салығы	191,427	119,369
Соңғы кезенді түзету	94	(161)
Кейінге қалдырылған салық	(3,438)	1,025
Табыс салығы бойынша жалпы шығыс	188,083	120,233

Төменде шартты және нақты салық шығыстары арасындағы салыстыру берілген:

	2024 жылға	2023 жылға
Салық салуға дейінгі пайда	929,124	593,724
Ресми салық мөлшерлемесі	20%	20%
Шартты табыс салығы бойынша шығыстар	185,825	118,745
Өткен жылғы түзету	94	(161)
Шегерілмейтін шығындардың әсері	2,164	1,649
Табыс салығы бойынша жалпы шығыс	188,083	120,233

2024 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері келесідей:

	2024 жылдың 1 қаңтарына	Пайда мен шығында көрсетіледі	2024 жылдың 31 желтоқсанына
Кейінге қалдырылған салық активтері			
Салықтар	(207)	(35)	(242)
Аудиторлық қызмет бойынша есептелген міндеттемелер	(770)	(70)	(840)
Пайдаланылмаған демалыстар мен бонустар үшін резерв	(18,781)	(2,557)	(21,338)
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	(565)	154	(411)
Жалдау міндеттемелерін шегергендегі пайдалану құқығы активтері	(1,005)	(700)	(1,705)
Кейінге қалдырылған салық активтері, барлығы	(21,328)	(3,208)	(24,536)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	503	(230)	273
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, барлығы	503	(230)	273
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (активтері), таза	(20,825)	(3,438)	(24,263)

2023 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жыл үшін кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері келесідей:

	2024 жылдың 1 қаңтарына	Пайда мен шығында көрсетіледі	2024 жылдың 31 желтоқсанына
Кейінге қалдырылған салық активтері			
Салықтар	(233)	26	(207)
Аудиторлық қызмет бойынша есептелген міндеттемелер	(700)	(70)	(770)
Пайдаланылмаған демалыстар мен бонустар үшін резерв	(19,568)	787	(18,781)
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	(395)	(170)	(565)
Жалдау міндеттемелерін шегергендегі пайдалану құқығы активтері	(1,619)	614	(1,005)
Кейінге қалдырылған салық активтері, барлығы	(22,515)	1,187	(21,328)
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері			
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	665	(162)	503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері, барлығы	665	(162)	503
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері (активтері), таза	(21,850)	1,025	(20,825)

20. Байланысты тараптармен операциялар

Қоғам іскерлік мәмілелер жасаған байланысты тараптарға Қоғамның, бас компанияның, жалпы бақылаудағы компаниялардың негізгі басқарушы қызметкерлері жатады.

Қатысты тарап	Байланыстың табиғаты
Willis International Limited	Бас компания (99%)
WILLIS LIMITED (UK)	Компания ортақ бақылауда
WILLIS Towers Watson SA UK	Компания ортақ бақылауда
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson Versicherungsmakler GmbH	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson France	Компания ортақ бақылауда
WILLIS TOWERS WATSON FRANCE SERVICE	Компания ортақ бақылауда
Willis AG	Компания ортақ бақылауда
Willis Towers Watson Northeast, Inc.	Компания ортақ бақылауда

Қатысты тарап	Байланыстың табиғаты
Al Futtaim Willis Co.LLC	Ассоциированная компания Willis International Limited

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы есепте келесі операциялар танылды:

	2024 жылға	2023 жылға
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
Қызмет көрсетуден түскен табыс	814,211	673,628
Бағамдық бағамдық кіріс (шығын), таза	42,699	(5,492)
Делдалдық төлемдер	(79,454)	(62,326)
Жалпы және әкімшілік шығындар	(38)	(32)
Басқа	785	-
Жалпы кіріс (шығыс), таза	778,203	605,778

Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте келесі операциялар көрсетілді:

	2024 жылға	2023 жылға
Бас компания		
Дивиденд төлеу	(180,000)	(798,830)
Бас компанияға жалпы төлемдер	(180,000)	(798,830)
Ортақ бақылаудағы субъектілер		
Делдалдық сыйақыны/көрсетілген қызметтер үшін сыйақыны алу	722,415	963,234
Жалпы түсімдер	722,415	963,234
Делдалдық төлем	(67,047)	(63,770)
Жалпы төлемдер	(67,047)	(63,770)
Бірыңғай бақылаудағы ұйымдардан түскен жалпы түсім, таза	655,368	899,464
Байланысты тараптардан жалпы таза түсімдер (шығулар).	475,368	100,634

Байланысты тараптармен жасалған мәмілелер нәтижесінде Компанияда өзара есеп айырысулар бойынша мынадай қалдықтар болды:

Дебиторлық берешек

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
WILLIS LIMITED (UK)	183,439	40,484
Дебиторлық комиссиялық берешек	181,605	40,275
Келісімшарт активі	2,496	455
Күтілетін несиелік шығындарды өтеу	(662)	(246)
Willis Towers Watson Northeast, Inc.	-	454
Алынатын брокер комиссиясы	-	1,364
Күтілетін несиелік шығындардың резерві	-	(910)
Willis Towers Watson Versicherungsmakler GmbH	-	345
Келісімшарт активі	-	345
Алынатын брокер комиссиясы	1,504	-
Күтілетін несиелік шығындардың резерві	(1,504)	-
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	-	908
Алынатын брокер комиссиясы	-	909
Күтілетін несиелік шығындардың резерві	-	(1)
Willis Towers Watson France	109	1,879
Келісімшарт активі	109	1,881
Резерв под ожидаемые кредитные убытки	-	(2)
WILLIS TOWERS WATSON FRANCE SERVICE	-	125
Келісімшарт активі	-	125
WILLIS Towers Watson SA UK	2,043	433
Келісімшарт активі	2,955	433
Күтілетін несиелік шығындардың резерві	(912)	-
Жиыны	185,591	44,628

Кредиторлық берешек

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Ортақ бақылаудағы компаниялар		
WILLIS LIMITED (UK)	20,191	549
Төлеуге жататын брокер комиссиясы	19,843	-
Шарт бойынша міндеттемелер	348	549
WILLIS Towers Watson SA UK	-	401
Шарт бойынша міндеттемелер	-	401
WILLIS US HOLDING CO LLC PREMIUM	-	257
Шарт бойынша міндеттемелер	-	257
Al Futtaim Willis Co.LLC	4,073	3,526
Төлеуге жататын брокер комиссиясы	4,073	3,526
Willis Towers Watson Northeast, Inc.	994	682
Шарт бойынша міндеттемелер	994	682
Ортақ бақылаудағы компаниялар	4	-
WILLIS LIMITED (UK)	4	-
Жиыны	25,262	5,415

Негізгі басқарушы персоналға сыйақы төлеу

	2024 жылға	2023 жылға
Жалақы және басқа да жеңілдіктер	97,998	88,256

21. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың мақсаттары мен саясаты

Компанияның қызметіне тән негізгі тәуекелдер мыналар болып табылады: нарықтық тәуекел, өтімділік тәуекелі және несиелік тәуекел.

Қоғамның қаржылық тәуекелдерге қатысты қызметі тиісті саясат пен рәсімдерге сәйкес жүзеге асырылады, ал қаржылық тәуекелдерді анықтау, бағалау және басқару Қоғамның тәуекелдерді басқару саласындағы саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

Төменде негізгі қаржылық тәуекелдердің сипаттамасы және осы тәуекелдерді басқаруға қатысты Компанияның саясаты берілген.

Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел – бұл қаржы құралының әділ құнының немесе болашақ акша ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Нарықтық тәуекел тәуекелдің үш түрін қамтиды: валюталық тәуекел, пайыздық тәуекел және басқа да баға тәуекелі.

Компания нарық конъюнктурасының қолайсыз өзгеруіне байланысты туындауы мүмкін ықтимал шығындарды кезеңді түрде бағалау арқылы нарықтық тәуекелді басқарады.

Пайыздық тәуекел

Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі пайыздық мөлшерлемелердегі өзгерістер болашақ акша ағындарына немесе қаржы құралдарының әділ құнына әсер ету мүмкіндігінен туындайды.

Компания өзгермелі пайыздық мөлшерлемелері бар қаржы құралдарының болмауына байланысты пайыздық тәуекелге ұшырамайды.

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл қаржы құралының әділ құнының немесе болашақ акша ағындарының валюта бағамдарының өзгеруіне байланысты өзгеру тәуекелі. Компания өзінің қолданыстағы валютасынан басқа валютада көрсетілген шарттар бойынша сақтандыру және қайта сақтандыру делдалдығы нәтижесінде валюталық тәуекелге ұшырайды. Компания операциялармен байланысты валюталық тәуекелдерді хеджирлеуді жүргізбейді.

Келесі кестелер валюталық тәуекелдің шоғырлануын көрсетеді:

	2024 жылдың 31 желтоқсанына				
	АҚШ доллары	Тенге	Еуро	Фунт стерлинг	Жиыны
Ақшалай қаражат	1,155,373	22,055	-	-	1,177,428
Дебиторлық берешек	197,508	35,980	6,042	2,987	242,517
Басқа ұзақ мерзімді активтер	-	4,171	-	-	4,171
Жалпы қаржылық активтер	1,352,881	62,206	6,042	2,987	1,424,116
Кредиторлық берешек	23,916	4,524	-	-	28,440
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	171,193	-	-	171,193
Жалпы қаржылық міндеттемелер	23,916	175,717	-	-	199,633
Баланстың таза жағдайы	1,328,965	(113,511)	6,042	2,987	1,224,483

	2023 жылдың 31 желтоқсанына				
	АҚШ доллары	Тенге	Еуро	Фунт стерлинг	Жиыны
Ақшалай қаражат	768,658	1,567	-	-	770,225
Дебиторлық берешек	41,049	54,651	2,944	634	99,278
Басқа ұзақ мерзімді активтер	-	4,329	-	-	4,329
Жалпы қаржылық активтер	809,707	60,547	2,944	634	873,832
Кредиторлық берешек	4,208	4,119	-	-	8,327
Жалдау бойынша міндеттемелер	-	26,932	-	-	26,932
Жалпы қаржылық міндеттемелер	4,208	31,051	-	-	35,259
Баланстың таза жағдайы	805,499	29,496	2,944	634	838,573

Келесі кестеде барлық басқа параметрлер өзгеріссіз қалған жағдайда, компанияның салық салынғанға дейінгі пайдасының шетелдік валюта бағамының ықтимал өзгерістеріне сезімталдығының талдауы берілген:

	2024 жылдың 31 желтоқсанына		2023 жылдың 31 желтоқсанына	
	Валюта бағамының өзгеруі	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері	Валюта бағамының өзгеруі	Салық салуға дейінгі пайдаға әсері
АҚШ доллары	-5%	(66,448)	-5%	(40,275)
	+20%	265,793	+20%	161,100
Еуро	-5%	(302)	-5%	(147)
	+20%	1,208	+20%	589
Фунт стерлинг	-5%	(149)	-5%	(32)
	+20%	597	+20%	127

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл ақша қаражаттарымен немесе басқа қаржылық активтермен өтелген қаржылық міндеттемелермен байланысты міндеттемелерді орындауда Компанияның қиындықтарға тап болу тәуекелі. Өтімділік тәуекелі қаржылық активті оның әділ құнына жақын бағамен дереу сату мүмкіндігінің болмауынан туындауы мүмкін. Компания өтімділік талаптарын үнемі қадағалап отырады және басшылық кез келген алдағы міндеттемелерді орындау үшін жеткілікті қаражаттың болуын қамтамасыз етеді.

Дисконтталмаған төлемдердің шарттық мерзімдеріне негізделген ең жоғары өтімділік тәуекелі төменде көрсетілген:

	Баланстық қуны	30 күннен аз	30-дан 365 күнге дейін	1 жылдан астам	Жалпы төлемдер
2024 жылдың 31 желтоқсанына					
Кредиторлық берешек	28,440	-	28,440	-	28,440
Жалдау бойынша міндеттемелер	171,193	3,924	43,164	218,995	266,083
Жалпы қаржылық міндеттемелер	199,633	3,924	71,604	218,995	294,523
2023 жылдың 31 желтоқсанына					
Кредиторлық берешек	8,327	-	8,327	-	8,327
Жалдау бойынша міндеттемелер	26,932	3,147	25,171	-	28,318
Жалпы қаржылық міндеттемелер	35,259	3,147	33,498	-	36,645

Несиелік тәуекел

Несиелік тәуекел – бұл қаржы құралының бір тарапы өз міндеттемелерін орындамау арқылы екінші тарапқа қаржылық шығын келтіру тәуекелі.

Активтер класы және өтеу мерзімі бойынша Компанияның несиелік тәуекелге ең жоғары деңгейі төмендегі кестеде көрсетілген:

	2024 жылдың 31 желтоқсанына	2023 жылдың 31 желтоқсанына
Банк шоттарындағы ақша қалдықтары¹⁾	1,177,428	770,225
Брокерлік комиссиялар бойынша дебиторлық берешек, таза²⁾	242,517	99,278
- мерзімі өтпеген және 30 күннен аз қарыз	152,791	74,010
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(1,496)	(1,666)
- 30 күннен 90 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	80,691	23,194
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(220)	(26)
- 91 күннен 180 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	9,592	3,619
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(83)	(55)
- 181 күннен 365 күнге дейін мерзімі өткен қарыздар	2,484	1,213
- күтілетін несиелік шығындарды азайту	(1,242)	(1,011)
- 365 күннен астам мерзімі өткен қарыз	3,722	1,761
күтілетін несиелік залалдар үшін резервті азайту	(3,722)	(1,761)
Басқа ұзақ мерзімді және ағымдағы активтер, таза	4,171	4,329
- мерзімі өтпеген және 30 күннен аз қарыз	4,430	4,597
- күтілетін несиелік залалдар үшін резерв	(259)	(268)
Жалпы қаржылық активтер	1,424,116	873,832

Дебиторлық берешекті үздіксіз бақылау Компанияның саясаты болып табылады.

¹⁾ Компания банктік шоттарда орналастырылған қаражатқа қатысты несиелік тәуекелді өзі қаражат орналастыратын банктердің несиелік рейтингін бақылау арқылы басқарады.

Келесі кестеде Fitch Ratings Inc. халықаралық рейтингтік агенттігі берген кредиттік рейтингті пайдалана отырып, тиісті жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша банктік шоттардағы ақша қалдықтары көрсетілген:

	Банк	Рейтинг	Сомасы, мың теңге
2024 жылдың 31 желтоқсанына	«Ситибанк Қазақстан» АҚ	A+ / Тұрақты	1,177,428
2023 жылдың 31 желтоқсанына	«Ситибанк Қазақстан» АҚ	A+ / Тұрақты	770,225

²⁾ 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік тәуекелдің 85,19% мөлшеріндегі елеулі шоғырлануы WILLIS LIMITED (Ұлыбритания) (76,53%) және «Тенішевстрой» ЖШС (8,66%) компанияларының қарыздарына қатысты. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша несиелік тәуекелдің 66,18% мөлшеріндегі елеулі шоғырлануы WILLIS LIMITED (Ұлыбритания) (48,19%) және «Халық» сактандыру компаниясы» АҚ (17,99%) компанияларының қарыздарына қатысты.

22. Шарттық және шартты міндеттемелер

Құқықтық мәселелер

Қалыпты қызмет барысында Компания әртүрлі процестер мен шағымдарға ұшырауы мүмкін. Басшылық мұндай іс жүргізуге немесе талаптарға байланысты түпкілікті жауапкершілік, егер бар болса, Компанияның ағымдағы қаржылық жағдайына да, қызметтің болашақ нәтижелеріне де айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.

Салық салу

Қазақстандық салық заңнамасы мен тәжірибесі үздіксіз даму процесінде және ретроспективті әсер етуі мүмкін әртүрлі түсіндірмелер мен жиі өзгерістерге ұшырайды. Сонымен қатар, салық органдарының салық салу мақсатында Қоғамның жекелеген операцияларын түсіндіруі Қоғам басшылығының сол операцияларды түсіндіруімен сәйкес келмеуі мүмкін. Нәтижесінде мұндай операциялар салық органдары тарапынан даулануы мүмкін және Компанияға қосымша салықтар, айыппұлдар мен өсімпұлдар салынуы мүмкін. Салық тексерулері ретроспективті түрде жүргізілуі мүмкін салық кезеңдері 3 жылды құрайды.

23. Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн – бұл қаржылық құралды сату үшін алынатын немесе бағалау күніндегі нарық қатысушылары арасындағы реттелген мәміледе міндеттемені аудару үшін төленетін баға. Қоғамның қаржы құралдарының көпшілігіне оңай қол жетімді нарықтың болмауына байланысты, ағымдағы экономикалық жағдайға және құралға тән ерекше тәуекелдерге негізделген әділ құнды анықтау кезінде бағалау жүргізу қажет.

Қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін Компания келесі әдістер мен жорамалдарды пайдаланды:

Ақша қаражаты – Ақша қаражатының баланстық құны осы қаржылық активтердің жоғары өтімділігіне байланысты олардың әділ құнына жакын.

Ағымдағы дебиторлық және кредиторлық берешек – Өтеу мерзімі он екі айдан аз активтер мен міндеттемелер үшін баланстық құн осы қаржы құралдарының өте қысқа мерзіміне байланысты әділ құнға жуықтайды.

Басқа ұзақ мерзімді активтер – Қауіпсіздік депозитінің баланстық құны 12,8% дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып, келтірілген құн бойынша көрсетіледі.

